

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. XX. Quomodò consecratio ecclesiae necessariò demonstretur ex prophetia Aggaei collatis consequentibus, & ex ijs, quae Salomon dixit in consecratione templi, & quid sanctus Maximus de ecclesijs ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

pore etiam in Dei obsequium desiderabat, (vt Daniel cū apertis fenestris versū Hierusalem orabat, propter templum Deo dedicatum) quō nō solum fructum interiorem pietatis, sed extrinsecū etiam corporis præsentiam & obsequiū Deo offerret, cū aiebat: Sitiuit in te anima mea, quā multipliciter tibi caro mea: in terra inuia & in aquosa, sic in sancto apparui tibi, vt viderem virtutem tuam & gloriam tuam, sic idem quoq; nos faciamus: nec enim hoc, quod ad cultum spirituale Dei pertinet, propter Dauid tantū scriptum est, sed propter nos etiam, qui hæc verba vsq; in hodiernum diem, in templis nostris post impletas veteres figuras, in spiritu & veritate Deo canimus.

Quomodo consecratio ecclesie necessario demonstratur ex prophetia Aggæi, collatis consequentibus, & ex ijs quæ Salomon dixit in consecratione templi, & quid sanctus Maximus de ecclesijs dicat, & de ritu multiplici consecrandi domos Dei, ex luone Episcopo Carnotensi. Cap. 20.

DEnique, nē vllus iam contradicendi locus relinquatur, est prophetia Aggæi clarissima de nostris templis Deo sanctificatis, quæ quidē quā diū Lutherani negant esse loca orationis ac cultūs spiritualis, religiosa & Deo consecrata, nec in eis virtutem & gloriam Dei videre volunt, neque ibi pacem à Deo per remissionem peccatorum petere, tam diū necesse est, non esse eos filios prophetarum & promissionis. Hortans ergo propheta Aggæus Israelitas post reditum Babylone ad instaurationē templi diruti, & ædificatiōem ac dedicationem noui templi, vt est in lib. Esdræ 1. Esd. 5. priore, Quis in vobis, inquit, est derelictus, qui vidit domum istam in gloria sua prima? & quid videtis hanc nunc, quasi non sit in oculis vestris? & nunc confortare Zorobabel, dicit Dominus: & confortare Iesu fili Iosedec, Sacerdos magne: & confortare omnis populus terræ, dicit Dominus exercituum: & facite, quoniam ego vobiscū sum, dicit Dominus exercituum. Spiritus meus erit in medio vestri, nolite timere. & paulò post, Ego, inquit, implebo domum istam gloria, dicit Dominus exercituum. deinde subiungit, Magna erit gloria istius domūs nouissimæ plusquā primæ, dicit Dominus exercituum: & in loco isto dabo pacē, dicit Dominus exercituum. Hunc locum, nē sine authore atque interprete & quidem grauissimo loquar, interpretans beatus Cyrillus Alexand. in commentarijs huius Prophetæ Aggæi, Quia, inquit, timebant Israelitæ, nē templum pro dignitate ædificare possent, cū deberet Propheta ad eos confirmandos loqui de illo ipso templo secundo, ad cuius ædificatiōem hortabatur, quod plus erat, de nostro templo *in prophetia* prophetare maluit: vt sic eos doceret, in eo spem ponere, qui hoc nostrum templum multò illo admirabilius aliquādo ædificaturus esset. Tanto enim, inquit, gloriosius est templum, quod in aduentu Christi extitit, quā vetus illud, quanto præstantior est cultus

Quæ de cultu spirituali in Salomone, & Dauid scripta sunt, non propter illos tantum, sed propter nos scripta sunt.

Fili prophetarum & promissionis, quæ sint aut non sint.

1. Esd. 5. Agg. 2.

Malach. 1.

spiritualis, quàm cultus ex lege Moyſis. & veritas, quàm vmbra. Præterea, inquit, in templo tantùm Hieroſolymitano olim licebat ſacrificare, nec aliud templum erat præterquàm illud: at poſt aduētum Chriſti, omnia loca plena ſunt templis & eccleſijs: & vt Malachias ait, nunc in omni loco offertur thymiama nomini meo, & ſacrificium mundum. Hactenùs Cyrill.

Ioan. 6.

Hoc ergò prophético teſtimonio Iudæos cogimus, vt deſinant ſomniare aliam templi Hieroſolymitani inſtaurationē, quia hæc domus, de qua Aggæus prophetat, neceſſè eſt, vt ſit noſtra: ſiquidem gloria huius nouiſimæ maior eſt, quàm gloria primæ. at gloria ſecundæ domûs non fuit maior, quàm gloria primæ. Eſſi enim in ſecunda domo Chriſtus adfuit, tamen quia caro non prodeſt quicquam, ſed potiùs ſpiritus eſt, qui viuificat, vt Dñs dixit, idcirco gloriam Chriſti ſecunda domus non participauit. Quare cùm ſit hæc noſtra nouiſſima, conſequens neceſſariò eſt, vt poſt eam nò ſit alia ædificanda & dedicanda, alioqui non eſſet nouiſſima. ergò Magd. & cæteri Luterani cùm tradunt, loca noſtra, in quibus myſteria celebrantur, eſſe

*Qui Chriſti-
ans cur etiam
Iudæi peiores.*

loca profana & communia, & nò ſacra, neq; religioſa, neq; quæ templo veteri ſucceſſerint, peiores quàm Iudæi videri volunt. De hac eccleſia & domo orationis loquens Eufebius Alexandrinus vetuſtiſſimus author, & ad eam frequentandam hortans in homilia de die Dominico: Nè (inquit) eccleſia & oratiõe te priues. Nihil eccleſia ſublimius: cælo eſt altior: ſole ſplendidior: luna & aſtris nitidior: vniuerſo mundo honoratior. Sed demonſtra-

*Demonſtratio
ex Aggæi pro-
pheta, quòd
in nouo teſta-
mẽto ſit locus
Deo conſe-
cratus.*

mus deinceps ex ijs, quæ ſequuntur, domum iſtam nouiſſimam, de qua prophetat Aggæus, id eſt, templum Chriſtianorum, locum eſſe Deo ſanctificatum. quia enim dixerat Propheta, implendum eſſe gloria locum iſtius domûs nouiſimæ, in qua omnia futura eſſent ſpiritualia, quorum vmbra omnia illius veteris templi fuiſſent, vt admoneret, quanta reuerentia ac religione tum ipſe locus ſanctus, tum ipſius loci vaſa ſancta tractanda eſſent, iuſſit Dominus propheta, vt duas quæſtiones ſacerdotibus poneret.

Agg. 2.

Interroga, inquit, ſacerdotes legem, ſi accipiat homo carnẽ ſanctã in ſumma parte pallij ſui, & tetigerit ſummũ pallij eius, panem aut obſonium aut vinum, ſi ſanctificabitur? & reſponderunt Sacerdotes, & dixerunt: Nequaquã: & dixit Aggæus: Si tetigerit pollutus in anima de omnibus hijs, ſi polluetur?

*Theodorus
Antiochenus
in Aggæum.*

& reſponderunt ſacerdotes, & dixerunt, Polluetur. & reſpondit Aggæus, & dixit: Sic populus hic, & ſic gẽs iſta ante faciem meam, ſiue coram me, dicit Dominus: & ſic omne opus manuum eorum, & quicunq; appropinquaerit ibi, polluetur. Hunc locum optimè Theodorus Antiochenus in cõmentarijs propheta huius interpretans: Voluit, inquit, dicere propheta, quòd quemadmodũ pallium non poteſt, quia ſanctum tetigerit, aliud quippiam ſanctificare, pollutus verò ſancta tacta polluit: Sic exiſtimare oportet, cùm vos temerè & ſine vlla ratiõe religionis attrectatis ſancta, vt vaſa & quæcunq; alia ad Deum pertinent, non ſanctificat vos illorum ſanctitas: ſed potiùs mores veſtri polluti dedecus & cõtumeliam inferunt ſanctis, ſi-

quidem

quidem ea non, vt decet, tangitis. Vnde, inquit propheta, quicumq; appropinquauerit ibi, id est, cōsecratum tangit, si negligenter & per contemptū, ac non, vt decet, appropinquauerit, nō solum nullum fructum ex tangēdo percipiet, sed potius polluetur incommodo & damno accepto. Haftenus Theodorus Antiochenus. Si igitur qui ad templum nostrum, de quo Aggeus prophetat, vt demonstratum est, indignè ac pollutus accedit & appropinquat, quia sanctum est, polluitur: quomodo negare possunt Magd. cum cæteris Luteranis, esse ecclesias nostras loca sancta, seq; pollui, cum in eis tanquam in locis communibus, & omni religione solutis, cōueniunt: quomodo, inquam, negare hoc possunt, quin scripturam, pphetiæ huius simul negent: nec enim locus ad tergiuersandum istis relinquitur, vt dicere possint, prophetari hīc de domo Dei, quæ domus sumus nos, sicut Apostolus Heb. 3. ait, qui dixit etiam, Templum Dei vos estis, cum propheta apertè pphetārit de loco corporali sanctificato nouissimæ domūs, nè aliam posthac miser iudæi domum expectarēt, ad quam accedendum esset, & in qua futurae essent oblationes, & versaturi sacerdotes. Postremò quod Dñs dixit Salomoni de templo, quod idem Salomon ei consecrauit, Elegi enim & sanctificauī locum istum, vt sit nomen meum ibi in sempiternum: & permaneāt oculi mei, & cor meum ibi cunctis diebus: respondeant nobis Magd. est ne impletum in templo Salomonis, vt in æternum sit ibi nomen Dei: minime dicent, cum potius scriptum sit à Daniele Propheta, Et erit in templo abominatio desolationis, & vsq; ad consummationē & finem perseverabit desolatio. Necesse ergo est, vt impleatur in ecclesijs Christianorum, locis à Deo electis & sanctificatis iuxta verbum Dei, qui dixit, Elegi enim & sanctificauī locum istum, vt sit nomen meum ibi in sempiternum. In his igitur locis vsq; ad consummationem seculi manet nomen Dei, cui sunt consecratae ecclesiae per inuocationem nominis eius, & in quibus virtus & gloria Dei habitat. vnde sanctus Maximus author *διωρητικώτατος* & antiquus pater, in libro de ecclesiastica mystagogia hortatur adire ecclesias: & in templo, tanquam in domo orationis, exemplo Apostolorum ac primorum Christianorum, perseverare: Tum, inquit, *διὰ τούσ ἀγγέλους ἀπογραφόμενους ἑκάστοτε τοὺς εἰσιόντας καὶ ἐμφανίζοντας τῷ θεῷ, καὶ τὰς ὑπὲρ αὐτῶν δεήσεις ποιούμενους, καὶ διὰ τὴν ἀοράτως αἰεὶ μὲν παραμένουσαν τοῦ ἁγίου πνεύματος χάριν, ἰδιοτρόπως δὲ μάλις, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀγίας συναγωγῆς, καὶ ἕκαστον τῶν ἐνυρισκομένων μεταποιούσαν καὶ μετασκευάζουσαν, καὶ ἀληθῶς εἰπὲν μεταπλάττουσαν ἐπὶ τὸ θεϊότερον ἀναλόγῳ αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὸ δηλούμενον διὰ τῶν τελουμένων μυστηρίων ἄγουσαν*, id est, tum propter Angelos, qui quotidiè describunt eos, qui ingrediuntur in templum: eosq; ostendunt Deo, & pro eisdem orant: tum propter gratiam Spiritūs Sancti, quæ semper ibi inuisibiliter permanet, ac tunc maximè proprio quodam modo, cum sancta Missa celebratur: & singulos eorum, qui adsunt, vt cuique conuenit,

ad

2. Cor. 6.
Qua de adificatione domus Domini propheta Aggeus accipienda.
 3. Reg. 8.
Promissio Domini de templo Salomonis quasi in æternum duraturus.
 Dan. 9.
 S. Maximus de Ecclesijs catholicorū.

De fructu, & utilitate orandi in Ecclesia.
 ex S. Maximus

ad meliora transfert: & per ea mysteria, quæ fiunt, ad id, quod ijs ipsis mysterijs significatur, traducit. Deniquè de religione ac sanctitate ædium sacrarum, quæ à sanctis Apostolis ecclesiæ vocatæ sunt, inter cæteros patres, ex Augustini potissimum libris & sermonibus, in dedicatione ecclesiæ habitis, intelligere possunt Magdeburgenses ex tomo 10. serm. 252. de tempore, qui est primus in anniuers. dedic. serm. 256. qui est 5. in anniuers. dedic. itè serm. 16. in dedic. serm. 255. de tempore, qui est 4. in anniuers. dedic. itè tomo 2. epist. 107. ad Vitalem. & epist. 187. ad Bonifacium, tomo 5. de ciuit. lib. 1. cap. 4. Dicant ergò nobis Magd. qui ritum celebrandi Missam in loco consecrato, Apostolicum esse negant, vndè eum didicit Magnus Constant. qui tanto apparatu conuocatis vndiquè Sacerdotibus, dedicationem templi Hierosolymitani, quod ædificauerat, fieri curauit, vt Theodoret. lib. 1. ca. 30. testatur, in quo (inquit) ipsa ara diuina regijs tapetibus, donisq; aureis & gemmatis conspiciebatur ornata. ex quibus, inquam, didicit, consecrandum esse templum, in quo ara diuina ad sacrificandum poneretur, nisi ex S. Siluestro & sanctis patribus synodi Nicenæ? & illi rursus vndè didicerunt, omnem locum, regionem & ciuitatem tam Græcam, quàm barbaram, diuinorum templorum consecrationibus implere, vt est in Panegyrico. coram Paulino Tyriorum episcopo habito & ab Eusebio descripto lib. 10. historiæ suæ cap. 4. vndè, inquam, didicerunt, nisi ex illa Apostolica traditione, cui Clemens in Epist. 3. testimonium tribuit? immò ipsi etiam Ariani contra Luteranos pro Apostolica consuetudine consecrationis Ecclesiarum, testimonium dicunt, qui beatum Athanasium apud Constantium Imperatorem, quòd in Ecclesia magna nondùm consecrata synaxes celebrasset, calumniabantur, nunquam hoc facturi, nisi ingens crimen, & aliquid contra solennem Apostolorum traditionem commissum fuisse videretur. Quod quidem non ità beatus Athanasius excusauit, quasi id vtcunque liceret, sed quòd propter angustiam aliarum ecclesiarum & nimiam populi frequentiam, summa necessitas & ingens metus periculi facere coëgisset. Sic enim in apologia ad Constantium ait: Crede mihi imperator, & in eam rem testè veritatem ipsam accipe, in synaxibus Pentecostes ob multitudinem populorum, & in locis angustis plurimos pueros, neque paucas puellas, & aniculas complures, & adolescentes permultos afflictos iacuisse, & domum delatos esse. Cùm igitur Ecclesiæ pauca paruaq; essent, magnoq; tumultu posceretur, vt in magna ecclesia synaxes celebrarentur, atque ibidem preces pro salute Imperatoris adhiberentur, dicit se, quòd potuerit, restitisse: cùm autem nihil proficeret, fatiùs iudicasse, in Ecclesia nondùm dedicata synaxes permittere, quàm in desertis locis, & sub dio extra ciuitatem. Item quanta esset religio consecrationis Ecclesiæ, intellexit religiosus & eruditus author Ennodius Ticinensis, qui ante annos mille ad Maximum Episcopum, qui ecclesiam consecrauerat, sic scripsit, laudibus consecrationem celebras: De æde, inquit, sacramentum: de terrena habitatione celeste colle-

collegiū: de manufactis, quæ nulla possit senectute violari, (occafusū enim Deo oblata non sentiunt, nec ad vetustatem tremulam pietate fulta mittuntur) stat soliditas machinæ, quam Christus ingreditur: & originariæ oblata fragilitatis, adipiscitur de possessore virtutem. Tecta vilia de consecrantis nobilitate decorantur, dum rei caducæ precium tribuitur habere de Domino. Iam verò de actu ipso consecrationis, qui multiplici cæremonia symbolica plenus est, cuiusmodi sit, & an ab Apostolis sanctis traditus, nūquam profectò Magd. dubitandum esse putarent, si ecclesias ipsas loca sancta & religiosa esse concederent: Sed qui hoc posterius, quod latius pater, negant, consequens est, vt illud prius quoq; negent. Sed loca esse religiosa ac sanctificata, vt satis fortassis hæcenus demonstratum est, ijs præsertim, qui scripturas sanctas & earum virtutem ignorare nolūt: sic illa multiplex cæremonia ritus consecrationis, vt omittam veterum patrum ac Pontificum authoritatē, tametsi, vt diuinus Dionysius de alijs similibus symbolis ecclesiasticis, à S. apostolis traditis, dicere solet, nihil diuinius haberet præter id, quod symbolicè & in enigmatè scripturis sanctis familiari docet, tamen esset omni reuerentia ac veneratione & cultura digna. Recitabo ergò ex multis pauca, ab Iuone Carnotensi graui authore, peritè & scienter in libro de sacramentis dedicationis explicata. Differens igitur de duodecim circum luminibus, cum totidem nominibus Apostolorum, quæ ad dedicationem mysticè adhibentur, Isti sunt, inquit, qui, vt alios ardere charitate docerent, & verbo splendere, prius linguas accepere igneas, vt infunderetur & amore feruere, & verbo lucere. Dum ergò in circuitu domus dedicandæ duodecim fulgent nomina, demonstratur quòd in ea prædicanda sit lucens & ardens apostolica doctrina. & paulò post quærit: Quare ter superliminare percutitur, & pax huic domui dicitur, & quæ sequuntur: Accensis, inquit, cædelis mos est, Pontificè ad ostiū accedere basilicæ, clero & populo subsequente, & pcutere liminare cum virga, & cātare antiphonam, Tollite portas &c. & hæc quidem, inquit, nequaquā, vt pueris aut pueriliter intelligentibus videtur, quasi ludus accipienda sunt: sed subtiliter discutiedum, quare ita à veteribus instituta sunt. Hæc namq; & alia per doctrinam Apostolorum, eorumq; discipulorum ad nos credimus deuoluta. Scimus autem sacros Pontifices Domini nostri Iesu Christi gestare personā, sicut eis ipse dixit: Sicut misit me pater, & ego mitto vos: Itemq; Qui vos audit, me audit &c. Et B. Paulus: Pro Christo, inquit, legatione fungimur. Virga autem sacerdotis, potestas intelligitur sacerdotalis, quam eis cōtulit, cum Apostolos ad prædicationem mittēs, nihil aliud eis ferre permittit, nisi virgam tantum, sicut euangelium dicit: quia virga sancti sacerdotes & solantur humiles, & terrent superbos, ac feriunt pœnitentes. Eadem virga est recurua, quæ sollicitudinem & pietatem præfiguratur compafsionis. Nè enim aliqua ouium aberrer, habena præcepti & charitate vtuntur affectionis, imitantes eum, qui per prophetā olim clamabat, Conuertimini filij reuertentes,

Iuo Carnotē.
de cæremonijs
consecrationis
ecclesie.

Theoria Spi-
ritualis corū,
quæ ad con-
secrationem ec-
clesie adhibē-
tur.

2. Cor. 5.

Marc. 6.

Hier. 3.

K k tes,

Matt. II.
Phil. 2.

Matt. 16.
18.

*De studio ma-
iore adhiben-
do ad intelli-
gendū ea, quæ
nō intellecta,
vilia videntur.*

Heb. 5.

1. Cor. 3.

4. Cor. 2.

tes, & sanabo auersiones vestras: & per euangelium salubriter ac piè dicēs, Venite ad me omnes, qui laboratis &c. quam potestatem à patre filius accepit, cum cælestium ac terrestrium & infernorum dominatum promeruit, & paulò pòst, Eandem ergò potestatem Saluator suis largitur præfūlibus, cum Petro, & in eo ecclesiæ principibus, potestatem suam largitur, dicēdo: Et portæ inferi non præualebūt aduersus eam: Et quodcunq; ligaueris &c. Cui ergò portæ inferi non præualebunt, & ei ligandi atq; soluendi in cælo, & in terra simul priuilegium traditur, constat nimirum, quia is cælo & terræ & inferno principetur. Cum ergò Pontifex virga sua superliminare futuræ ecclesiæ ter percutit, ostendit, quòd sibi & cæli & terræ & inferni potestas cedit. Deindè quærìt rursus, quid significet, quòd alphabetum scribitur in pavimento domus consecrandæ. His, inquit, ritè completis, incipit Pontifex à sinistro angulo ab Oriente scribere per pavementum alphabetū vsq; in dextrum angulum Occidētis: atq; iterum similiter à dextro angulo Orientis, vsq; ad sinistrum Occidentis. quæ res puerilis, inquit, ludus videretur, nisi à magnis & spiritualibus, vtpotè apostolicis, viris institutus esse crederetur. atq; idèò tanto magis, sacratius quid in tali factò sit reconditū, requirendum est, quanto minus non intelligentibus, vile videri potest. & paulò pòst: Alphabeti ergò ordinem sub certæ significationis mysterio describit. Quid autem per Alphabetum, nisi initia & rudimenta doctrinæ sacræ intelligi conuenit? Vndè & Paulus Hebræis exprobens, dicit: Etenim cū deberetis magistri esse propter tempus, rursus indigetis, vt vos doceamini, quæ sint elementa sermonū Dei. Scribit ergò Pontifex alphabeti ordinem, cum fidei doctæ simplicitatem, & dicit cum Paulo Apostolo, Lac vobis potum dedit: sicut enim paruulorum eruditioni congruit primum literarū elementa cognoscere, deindè ad syllabas, postea ad verba, paulatim ad sententiarum cognitionem progredi: sic quidam gradus sunt intellectus in familia sanctæ Ecclesiæ: quorum primus est eorū, qui simpliciter viuētes, nō tamen ad robur doctrinæ proficientes, quasi primis elementis cōtenti sunt. Sed quomodò eadem elementa scribi debeant, attendamus: ac primum sciendum, quòd anguli basilicæ 4. designant plagas mundi, ad quas peruenit doctrina ecclesiastica, quæ per literas significatur in terra descriptas. Quòd autem alphabetum ibidè describitur, prædicatio euāgelij simplex & pura insinuat: in alphabeto enim nihil duplicitationis, nihil falsitatis, incurrit, quia euāgelica puritas nihil fucatum, nihil appetit falsum, sed simplici veritate subnixa, externam prorsus renuit falsitatem. Quòd autem ab angulo Orientali, sicut dictum est, quia in tali schemate crux figuratur, vt doctrinæ Euangelicæ mors Christi semper inferatur: in crucis enim effigie literæ figurantur, cum simplicibus quibusq; mors CHRISTI simpliciter innuitur. Vndè Paulus quibusdam talibus ait: Nihil aliud iudicauim scire inter vos nisi Christum Crucifixum. Huiusmodi sunt, id est, spiritualia & plena doctrinæ my-

nã mysticã, salutaris & euangelicã, cãtera omnia, quã in consecratione tẽ-
 plorum, sicut ecclesiã catholicã traditum est, fiunt. quã si Magd. centuria-
 tores more suo negare pergant, quia non sint in sanctis scripturis, quanuis
 sint Apostolica, siquidem multa Apostoli sine scripto per sermonem solum
 tradiderunt, vt Apostolus Paulus de se in Epist. ad Theff. 2. testatur. at esse
 ecclesias Christianorũ domos Deo consecratas & sanctificatas, negare iam
 non possunt, quin scripturas sanctas simul negent. quod satis hæcenus, vt
 opinor, demonstratũ est. Quod verò in ecclesijs neq; Missas celebrare, im-
 mò nec aliud quid sacri ministerij sine autoritate & permisso Episcopi p-
 prij presbyteris aut diaconis liceat, quia hoc quoq; centuriatores notãrũt,
 fortassè quia hoc eis contra libertatem Christianam fieri videatur, cuius
 se defensores profitentur, alioqui sub specie libertatis velamen habentes
 malitiã, nè quid dissimulãsse videamur, sciant id canone Apostolorum 39.
 sancitum esse. immò ab Paulo Apostolo per epistolam præcipi, cum præci-
 pit, vt omnia honestè & secundum ordinem fiant, in vobis, inquit, id est, in
 ecclesia: de ijs enim loquebatur, quã in ecclesia fiebant. Quã verò honesti
 ratio aut ordinis esse possit, si sacrarum rerum administratio nõ ex episco-
 po, qui ecclesiã præest, pèdeat, ratio, & natura ipsa homines sani capitis sa-
 tis docere potest. idcirco Synodus Gangrensis paulò post Nicenam habita,
 quasi interpretans, quid esset, honestè & secundum ordinẽ omnia in eccle-
 sia fieri, sic extremum canonẽ conclusit. Et omnia (vt summam dicamus)
 q̃ à sanctis scripturis & sanctis Apostolis tradita sunt, fieri in ecclesia opta-
 mus. Quare cum hoc canon Apostolorũ iubeat, vt nihil presbyter aut dia-
 canus, præter sententiam ac volũtatem Episcopi, faciat, ipse enim (inquit)
 est, cui populus D omni commissus est, & à quo reposcenda est ratio ani-
 marum: consequens est, vt si quid contra hanc traditionẽ Apostolicam fiat,
 contra honestatem & ordinem in ecclesia fiat, ac proindè contra scripturã
 Pauli sit. Nunc ad reliqua pergamus.

*De impositione libri aperti Euangeliorum super caput eius, qui ordi-
 natur Episcopus, quã Magd. accusant, qui authores Apostolici meminerint:
 & quid in ænigmate significet authore Dionysio. & quomodo ipsa significa-
 tio ac Theoria satis declaret, Apostolicã traditionis esse hũc ritum: & quo-
 modo nature & scripturæ repugnet, qui eum negat. & quomodo Luterani
 sint contentiosi, dum consuetudines ecclesiæ negant. & quid hoc verbum con-
 tentiosi, significet ex Philonis obseruatione. item quando Apostoli ordinati
 sint Episcopi, & quid in eorum ordinatione fuerit loco libri euangeliorum
 aperti, super caput eorum impositi.* Cap. 21.

Notãrunt deinceps Magd. in his epist. veterum & Apostolicorũ Pon-
 tificum ad earũ autoritatẽ negandã, quòd præcipiat S. Anacletus,
 vt in ordinatione Episcopi Euangelia super caput eius imponant.]